

תרגום

האיש שפיקד בעזה

בהיותו צעיר נהג נאפוליון לחתום על מכתביו ב"בואנאפארטה", לאחר מכן, עם השנים, התפתח ב"נפוליון". אחר הלכה חתימתו והתקצרה ל"נאפול". לנאפ. ולבסוף ל"נ". בלבד. לקיצור זה היתה סיבה חשובה: זמנו של השליש הלך ונעשה יקר יותר ויותר, ככל שהתרחבה קיסרותו, עליה שלט בעיקר באמצעי אחד: כתיבת מכתבים.

אין אימון מדויק של מספר המכתבים שהוציאו נאפוליון ממתח ידיו, או מתחת ידי שלושה מוזכריו להם נהג להכתיב את רוב המכתבים. חלק גדול מהם אבד וחלק גזו עדיין לפי ההשערה בארמון ברנאדוט, מלך שוודיה, שאשתו היתה אהובת נאפוליון. עד כה התפרסמו 41 אלף מכתביו, ומספרם הן כללי בין 54 ל-70 אלף. בממוצע כתב אישוא נאפוליון 12 עד 15 מכתבים בכל יום בחמש עשרה שנות שלטונו.

מצנפת ומי קרח. כיצד הספיק נאפוליון לעשות זאת, תוך כדי ניהול קרבות וענייני שלטון אשר היקפם עליה על כל מה שהיה ידוע עד לאותה תקופה? על כך השאירו מוזכריו חיידים מפורסמים. לפעמים, כשלא היה עבודה גבר, היה המזכיר נקרא אל השליט בשעה ארבע או חמש בבוקר, מוצא את נפוליון מחכה לו בחלוק ובשפת לראשו. שעה או שעתים היה מקרא בשפת לשון ובמהירות שהצריכה מין אדם שנית לרישום הדברים ומילוי החללים הריקים מן הוכרזו או ההשערה כי נאפוליון שנה שיפטיקוהו באמצע הכתבתו או יבקשו סירו שים לרבריו.

קרב עזה. מערימה ענקית זאת של מכתבים, המשקמים את אישיותו ופעולתו ההיסטורית של גול השליטים שידעה האנושות, ברר הפרופסור ג'ון מ. תומפסון מאוניברסיטת אוקספורד, מבחר של 292 מכתבים קטנים מכתבים אותם מסוגל לעכל הקורא הרגיל. הם כוללים אלפי פרטים אישיים מרתקים, כמו גם תוכניות קרבות ומדיניות. בתוכן: תכנית להקמת סנהדרין גדולה כלליהודית, או תה היתנה נאפוליון בהסכמת הרבנים לנישואים אים אורחיים, ותיאור הקרב שניהל בארץ ישראל, במכתב שהוכתב במקדש הצבא הרץ צרפתי בעזה.

(מכתבי נאפוליון; י. מ. תומפסון; עברית: 111 שחר; 332 עמודים).

מקור

הגסע אל העבר

בראשית ימיה התרוצצה הספרות הישראלית הצעירה ברדיפה אחרי זנב עצמה, בתיאור החתימות האנושיות הקרובות אליה ביותר. כיום, נראה שהחליטה לעשות קפיצה נועזת — אולי נועזת מדי — למרחקים הגדולים ביותר בזמן ובמקום.

לאחר הסנונית ההיסטורית הראשונה, מלך בשך דום של משה שמיר, הוציא עתה גם יגאל מוסנינון מזה היסטורי בשם קמביזוס, בחן לו כרקע תקופה היסטורית מוקדמת יותר שבה מאות שנים מתקופת המלך נבאלי של סמיר. נושא המחזה הוא בנו הבלתי מפורסם של בורש מלך פרס, מבצע שיבת ציון של עזרא ונחמיה. בן זה, שנשא לאשה את אחותו מראה למרות אהבתה לאחר, נועז כסירוף מלכותו ושלטון, מצדה להרוג אויבים ואוהבים כאחד, וסופו נופל קורבן ביד ליצני חרגול, בסיו שם המחבר גם את דברי הסיכום הסליר סופיים שלו: "כתר לן, ומלוכה — ויורעל הסוב בבני ממותה... כי שלטון הוא רעל, כוח אלוהי, גורל, ובהיות אדם לכות אלוהי, מסתבר לפתע עד מה דומה הוא לעצמו".

חילשתו העיקרית של המחזה: כל אחת מדמויותיו מייצגת יותר תכונה אנושית מאשר סיפור אנושי. המלך, קאמביזוס, הוא תארת השלטון המטרופוליט. מראה, אחותו ואשתו — האהבה הנאמנה והאמיצה. סרכספס, נכדו סר סי מקורב למלך — התנופה בעצמה, דארויס, שר-הצבא המתקדם במלך — המרי העולה בשלחה לגררו. חרגול הגיבן, ליצן החצר — חוכמת-החיים העמוקה כים.

מעלתו העיקרית: לשון מצומצמת מנוסה, האומרת בדיוק את מה שיש לה לומר, לא יותר.

(קמביזוס; יגאל מוסנינון; סברסקי; 104 עמודים)

בעולם

גרמניה

אלוף משנה מורד

הרגל השחוראדום-הזהב התרומם בתורן. המיסדר דיגל את נשקו. ההמנון מרץ מן הסיוות. עשר שנים אחרי שמרשל גרמני חתם על כתב-הכניעה, הפכה גרמניה ה' מערבית למעצמה ריבונית. כאן, כן עתה, רמעו העיניים — אם כי הסיבה היתה הפוכה.

לא כל הגרמנים התלהבו עד כדי כך. קשה היה לשכוח כי ההמנון הלאומי עצמו מגדיר את גרמניה כשטח המשותף. מנהר המחל (כיום בברית-המועצות) עד נהר המאט (כיום בבלגיה), מן האטש (כיום בדנמרק) ועד בלבט (כיום איטליה). גרמניה נשארה מבר

ממי

עין של שומן

הפעם לא באה ההתקפה רק מצד הסוציאל-דמוקראטים, שטענו תמיד כי רוסיה תס' כים, לאיחוד גרמניה מחדש, אם יובטח לה שזו תישאר גרמנית. עוד יותר תוקפני היה הימין הגרמני.

את הסנסציה יצר אלוף-משנה פון-בוניץ, לשעבר ראש-המטה של גאון הסאנקים היינץ גודראן, עתה מנהל המסכיל (שאינו קיים) של הפיקוד (שאינו קיים) של הצבא הגרמני (שעוד אינו קיים). פון-בוניץ התפטר, מסר לעתון טופס של תוכיך סודי שהגיש למפקד דיו. התוכן: על גרמניה להקים צבא ניש ראלי ועצמאי, מחוץ לאמנה האטלנטית, ש' יהיה כולו צבא-הגנה. מצויד רק בנשק הנתי, לא יפחד את הרוסים.

לא נתו סיכויים רבים כי האמריקאים יש' בעו זהו רבה מילד טיפוחם. שהפך לפתע למעצמה החמישית בעולם.

ארצות-הברית

שכול את האשה

במרכז תשומת הלב האמריקאית עמדה ה' חודש קשישה, שנמננת וחיכנית. לא רק פוליטיקאים מקומיים הפכו ושבו והפכו ב' סדר יומה של אשה זו, אלא גם על מדינאי חוק. מלונדון עד ירושלים, יכל מצב בריאור תה להשפיע השפעה רבה.

יומה של ממי דאוד איזונהואר, מתחיל כ' רגיל ב'פ בבוקר, כשהיא פוגשת, לאחר ארוחת בוקר קלה במיטה, את צחה עובדי הבית שבבית הלבן, מתכננת יחד עמהם ועד סדר הפרחים באגרסלים. לאחר מכן עונה אשת-הגנשי, בעזרת מזכירתה, מרי מקפרי, על מאתיים—מאתיים חמשים מכתבים, ה' נושאים אליה מדי יום ביומו, בקשות, תלוי גות, ודבר-שבח. חליפת מכתבים זו עורכת למעלה משעתיים. כשעות אחרי הצהרים מק' בלת ממי פני משלחות ואורחים שונים.

את הערבים מבלה משפחת הנשיא, במידה שאינה מוזנחת למסיבה חברתית או מילוי חובה אחרת, בהסתכלות בטלויזיה או בסרט המוצג במיוחד למענה. כשזוכים הם לכר קור יודיים, דואגת ממי לשעשע את האור' חות במשחק הקאנאסטה, בעוד שהנשיא ו' אורחיו הגברים משחקים ברידג'.

קלוגרמנים מועטים של שומן. סדר יום זה אינו עובר ללא תוצאות שליליות. בריאותה של ממי מתערערת והולכת, ושלא כנשים אחרות בגילה (58) משקלה הוא מתחת לממוצע המותר (65-70 ק"ג). משקל זה, שנשים רבות אחרות היו מקנאות בו, עלול, לדעת אישיר-המפתח במדיניות האמריקאית, להביא לשינוי כללי של מדיניות זו. הסיבה: איזונהואר המודאג ממצב בריאותה של אש' תו, מהרהר בפרישתו מהזירה המדינית ב' שנה באה, עלול לא להציג את מועמדותו לבחירות כנשיא, דבר העשוי להביא לנצחון הדמוקרטיים.

כדור-הארץ

תיירות במערומיה

הממשלה הצרפתית דנה השבוע בפרשה מסובכת ביותר. מחנה הנודיסטים באי ליבי נאט, ליו חוף הריביירה המהנה נקידת-משי כה לתיריים רבים, מושך גם את תשומת ליבם של מלחי הבסיס לקליעים מונחים הנמצא על האי, התוצאה: מספר קליעים טעו בדרכם, הגיעו לחוף הריביירה הסמוך, הניסו את התיי ריב. עתה מתלבטת הממשלה אם לאסור על קיום המחנה, להרחיק את התיירות מהאי, או להעביר מהמקום את הבסיס, להרחיב את הפער בתקציב המדינה בעוד מספר מיליונים פראנק.

ארץ עניה

עשירים ושלושה מיליונרים ירדו מנכסיהם בשנת הכספים האחרונה בארצות-הברית. בעוד שבשנת הכספים 1952 גברו אנשי כס ההכנסה, לפי נתונים האחרונים של הלשכה הסטטיסטי' טיה, מס של למעלה ממיליון דולר מ-171 חיקים. הרי בשנת 1953 הגיעו מספר משלמי המיליונים רק ל-148.

תוצאות משאל נלוף שנערך בחודש ה' אחרון קובעות כי 58% מהבוחרים יצביעו בעד איזונהואר לעומת 41% בעד טיבנסון. כל מועמד רפובליקאני אחר יקבל פחות מ-1.50%

אני רואה כי למרות כל מה שדובר בעיניו ישנם קוראים-ית חסרי תעם, הכותבים אלי לעתים, אני רוצה להכתוב רק עם בחור אשכנזי. לא אביע כאן את דעתי על גישה כזו, משום שהיא תהיה מאד בלתי אקדמאית — מכתבים מסוג זה שמישכו להגיע אלי לא יוכלו כל טיפול והבולים, יחזרו לבעליהם.

חוש הומור

שני כטודנטים מן הטכניון הפכו, שני שום מה, שחוש חומור מתבטא במכתב רצוח כולו שניאית כתיב במכתבו (917/507), אומ' רים כי על את היותם עסקים, הם מוכנים להואיל להחפנות להתכתבות עם שתי צעיר' רות בנות 20-21, נילם המשותף הוא 44, הם חובבים ספורט מוליקה והומור, ספרות, ריקודים סלונים ואפילו עממיים (מה אתה יודעת!). רצונם הוא כי הכרזתיהן לעם תהינה בעלות תכונות דומות בתוספת מראה נאה, ומקום מגורים בסביבת חיפה.

מיקאסו? — לא, תודה

צ'ור מודרני ומרויאליסטי. מבעית את (917/508), יכן מוסיקה ככדה, את הסיבה לכך הוא מוכן להסביר בכתב לנערה ב' 19-17, היננית בעלת השכלה תיכונית ב' בלתי סלונית, רצוי שתהיה חברת תנועת נוער חלוצית בעבר או בהווה. גם בת-משק לא תירחה, אשר לו, הוא בן 20 ובעל נטיה הומניסטית.

לא יפה, אבל...

(917/509) איננה סובלת מחוסר חברה, היא ששט אוהבת להתכתב ולא פחות מזה לשוחח בע"פ. היא בעלת השקפת עולם חי' בוגרת ב"פס תיכון המתכוננת, באחד הימים לעסקי נפרדה, לא מכבר נפרדה מאביה ה'17.

היא מוכנה להתכתב על כל נושא שרש ל' אמנות, שריא אמנם מתבטא אולם בעלת מושג צר בשמחיה, אלא אם כן יואיל החבר לעט לפקוח את עיניה. היא בדרך כלל נערה רצינית ומסויסה, אולי איננה יפה בסובו המי קובל של המישו, אולם נסבלת. על הכהון להיות לפחות כישלש שנים בוגר סמנה.

אוהבת צילום?

חיל צעיר ב'17, הנראה לי סימפטי ביותר ממכתבי (917/600) מספר שהוא הפך, חומור נושא ספרים, בעל כורחו, כל זאת משום ש' אחרי בחינות הבגרות התפרדה כל חבילת חבריו לשלבו לצבא והתפרו בכל הארץ, על כן, בכל פסם שהוא בא לשבת הביתה (חיפה) הוא יוצא לכר לטייל, הולך לקול' נוע, או סתם משתעסק. הוא סבור, ובצדק, שלחיו יהיה הרבה יותר תוכן אם תהיה לו חברה להתכתבות אותה אולי יכיר פנים אל פנים באחרית הימים עליה להיות בת 16-17 בעלת השכלה מתאימה (למה בדיוק התכוון אינני יודעת) ואם היא חובבת צילום או ריזו (אפילו נצח), יהיה בכלל מרואץ.

השאר — נרמתי

הנערה בת הששעשרה (917/601) בעלת שם תנכ'י נחמד ואינני רוצה לומר מהו, אולם לא בבתנה, אני מוכנה לרמוז ששמה כסם אשור של יוסף (וסף) שאני מציינת כזה, היא לאקונית מאד, כל מה שהיא מספרת על עצמה הוא שהיא נבונה, חובבת ספרות, שערך שחור ומתולול, והייתר, נורמלי כהפלט". היא רוצה להתכתב עם צעיר נאה הומעך, ובעל השכלה תיכונית-מקצועית.

מה אנחנו, כלבים?

(917/602) כותב לי, "האם אנו, יושבי הספר הבורדים במערכה נגד מיקוש, רצח וחבלה מצד הפורעים המצרים, או שיש לנו עורף בקרב הנוער העירטני?" כדי להתחב' בכך, רצוני להתכתב עם נערה בת 18.5 בעלת השכלה תיכונית, הוא חבר משקיספר בן 21 ומתעניין בכל השתחים החל מסוליסטיקה וכלה בתנוד, (או להיטר, כרצונכם).

עץ מארקס וקאזאנובה

הוא בן 21, מאד שמאלי, לדבריו (917/603) חבר הונדרמטי וכותב מיליונרים רצוני ל' התקשר בכתב עם נערה בת 19-16 בעלת חוש הומור ודעות שמאליות (אמיתיות, תו דורש). נושאי ההתכתבות: סילוסופיה, ה' אפרון, אמנות, מוסיקה, השאלה הלאומית של עמנו ו... אהבה. (917/603) אולי תשלה לי העתקים מן ההתכתבות? זה מתחיל לסקרן גם אותי. אלמלא היית נקטת בכל שלא ל' להתכתב עם מוראלי, וזוהי מתקנה, ששטם כדי לראות כיצד ייראו מכתביך.

כמה גרתי!

אהובה: — לא, אל תדאני, לא אומר לך כמו לשאר, שכמעט כבעי הרב שבערת בנילך תתאבה (אם אפשר לקרוא לזאת כך) בנכר קשיש, אומר לך דבר אחד: מה תהיה הנשנית כאשר יביחן נושא אהבתך בפניו המסמיקים, יצבונ את לחייך ויאמר לאמא! במח נלהן אני זוכר אותה ב' חיתוליה! יתו לך עצות להתנתות טובה, חביבה מוטב שתפני את עיניך היסות לבני נילך.

על כל הפנים אלי בכל עניין שהוא, לצרף 600 פרו' פה בכולים.